

- 1 השווה בבלי ברכות ל ע"א. 2 שה"ש ח:ג. 3 שם, ה:טו. 4 בר"ר צ:ג.
5 שה"ש ה:טו. 6 חב' ג:ו. 7 וי"ר א:ז. 8 שה"ש ז:ז. 9 אבות ה:ז.
10 ש"מ"ב כג:ח; סידור רס"ג קצה. 11 בבלי ברכות נו ע"א. 12 תה' טו:ב.
13 איכה א:טו. 14 בבלי כתובות קד ע"א.

ס' גל עד, מס' 38. 197 K. — 18.9.1634.

במס' 197 שלעיל מובאת כתובת אמו, הנדל בסבי.

206

פ"ט הרבני מרת גיטל בת הגאון הגדול בישראל מהר"ר יהודא ליב
זללה"ה אשת ה"ה מהר"ר שמעון הלוי זללה"ה ברנדס
ביום ו' ז' תשרי שצ"ה סמוך לשבת יצאה נשמתה ובערב יום כפור באתה
אל מנוחתה

קינים אעירה: למען אזכירה: בצאת נשמת הדורה: למקום מדורה:
ציאתה כביאתה כן חזר: בקדוש' ובטהר': כפה פרשה לעני' בתדירא:
בנשף וצפרא הלכה לב"ה במהירה: עד שראוי עלי' לאומרה: לא הניחה
מלשמר מכל מצוה ואזהרה קלה וחמורה: מרבא ועד זעירא: בכך
ת'צ"ב'ה צרורה:

1 מש' לא:כ.

231 K. הוק, מס' 191, עמ' 52, לשנת 5162. — 26.9.1634.

ר' שמעון, חתנו של המהר"ל, נפטר ב"ב באדר שפ"ב / 22.2.1622. בכתובת שעל
מצבתו לא נזכר שם אביו ולא שם חותנו, והוא נקרא 'איש ברנדייס' (ספק רב, אם
אפשר לזהות אותו עם מהר"ר שמעון בן כמ"ר מאיר סג"ל, הרשום בספר הזכרון של
בית-הכנסת 'אלטנוישול', כי איננו מוצאים את השם 'מאיר' בין צאצאיו של ר'
שמעון). ראה לעיל, מס' 175, שם הוא נמנה עם בניו של מאיר ברנדס בתור ר' שמעון.
כמה שנים לפני מותו היו לו, כפי הנראה, קשיים כספיים, כי בשנת 1616 (Lib. Jud.)
דף 211) מפקיע בית-המשפט חלקים מביתו לזכותם של יצחק בן יוסף ברנדס וחזה
בת ר' יצחק כ"ץ, אלמנתו של ר' שמואל (בכרך) מוורמס (השווה לעיל, מס' 190).
ב"ב 13 באוקטובר 1622 (שם, דף 242) נמסרת הירושה של ר' שמעון ברנדס לידי
אלמנתו גיטל, תמורת סכום כתובתה בסך 1000 זה"ר. על-פי תוספת שם, משנת 1627,
היא מוסרת 300 זה"ר לגרשון בן ר' שמואל ברנדס ולאשתו פייגלה ו-700 זה"ר
לצלל (בצלאל) בן ר' שמואל ברנדס ולאשתו פרקלי.
ב-1628 (שם, דף 269) קונה ר' שמעון בן ר' שמואל ברנדס לו ולאשתו גיטל דורוטה,
מיד יוסף בן הרב משה פאור המנוח, בית העומד בין ביתו וביתו של יוסף מצ'ל
המנוח, מול בית-העלמין היהודי, בסכום של 200 ש"מ.

משה מאיר פערלש כותב ב'מגילת יוחסין':

השנית [הבית השנית של המהר"ל] מרת גיטלי היתה נשואה להמופלג בתורה
ובחסידות ראש וקצין ומנהיג פרימוס בקהילתנו מו"ה שמעון ברנדיס הלוי ז"ל.
והוליד בן חסיד מאד וגם הוא היה ראש ומנהיג בקהילתנו מו"ה שמואל ברנדיס
והוא הוליד את החסיד המופלג בתורה אשר כל ספרי הרא"ש שבכל הש"ס היה
חוזר על פה מו"ה שמעון ברנדיס ז"ל בעל דודתי ע"ה והוליד ממנה עשרה בנים
זכרים. שבעה מהן מתו בקטנותן ושם הבכור מופלג בתורה ובעושר מו"ה חיים
הלוי ברנדייס ז"ל אשר איתן מושבו היה בטרנאפל ונפטר בשיבה טובה והניח
אחריו שם בנים ובנות גדולי הדור, והשני רב גדול ומובהק מו"ה יעקב ברנדיס
הלוי והניח אחריו ג' בנים זרע ברכ' ה' הוא ר' נפתלי הירץ סג"ל אשר גר סמוך
לק"ק מוצ' ושם השני ר' שמואל סג"ל תושב ק"ק פירדא והשלישי הכי נכבד הרב
הגדול בדורו לשבח מו"ה משה ברנדיס סג"ל אב"ד ור"מ דק"ק בומסלא והגלילות.
ונקרא בשם אבינו זקננו ה"ה החסיד המקובל אלקי וחכם בכל חכמות התורה
מו"ה משה פערלש ז"ל. ושם הרביעי אדם נכבד בעושר ובמעשים ובן תורה
ר' בצלאל הלוי אשר גם הוא נפטר בעושר ובכבוד והניח אחריו ברכה בן יחיד
נכבד מאוד ר' יואל סג"ל.

עוד בן אחד לר' שמואל ברנדיס ז"ל הנ"ל היה אדם גדול בתורה ומת בקצרות
שנים בדבר בשנת ת' לפ"ק [1639/40] והיה נקרא ר' בצלאל סג"ל וחיבר כמה
ספרים אשר לא יצאו עדיין לאור ויגע במיעוט שנים מה שלא יגע תלמיד ותיק
לע' שנים והניח אחריו בת אחת מרת גיטלי ע"ה אשת ה"ה מו"ה אליהו בומסלא
סופר מדינה. והולידו ד' בנים: אחד ר' בצלאל ז"ל והב' ר' ליב שיח', והצעיר
שבהם הרב החסיד המנוח מו"ה יונה ז"ל שהיה נקרא ר' יונה לאנד-סופר [הוא
מחבר שו"ת מעיל צדקה] והד': הראש הקצין התורני כמו"ה גרשון ברנדייס
סג"ל ראש הקהל. ולו היו ג' בנים אחד מהם היה קצין גדול ומנהיג הקהילה והיה
מופלג בסדר קדשים ש"ס ותוספות והב' היה גדול בתורה ובחסידות ר' שמואל
ברנדייס דיין מו"ש פה פראג, והג': ר' נפתלי ברנדייס. ור' גרשון הנ"ל היה גם
כן חתן מו"ה שמואל ר' בצלאל הנ"ל.

ואלה המצבות של בני משפחה מסועפת זאת — עד כמה שאפשר לקבוע את קשריהם
המשפחתיים — העומדות בבית-העלמין הישן (לפי סדר כרונולוגי):
E 454, שנת 1615 — ליב בן מהר"ר שמעון ברנדס.
G 318, שנת 1622 — מהר"ר שמעון הלוי ברנדס.
F 35, שנת 1628 — הר"ר שמואל בן מהר"ר שמעון סג"ל זצ"ל ברנדס.
N 231, שנת 1663 — מהר"ר גרשון ברנדס, ראש הקהל, בן הר"ר שמואל סג"ל זצ"ל.
N 664, שנת 1674 — ליבלה בת מוה"ר משה פערלש י"צ, אשת מהר"ר שמעון
ברנדס ז"ל.
L 345, שנת 1676 — הינדל בת מוה"ר שמואל ר' בצלאל זצ"ל, אשת מוה"ר גרשון
סג"ל זצ"ל.
L 595, שנת 1678 — הילד חיים בן הר"ר יעקב בן מוה"ר גרשון ברנדס ז"ל.
L 83, שנת 1685 — בלומה בת כהר"ר גרשון ברנדס, אשת הר"ר בצלאל בומסלא י"צ.

- N 127, שנת 1696 — מהר"ר שמואל זצ"ל, דיין ביה"ד הגדול, בן מוהר"ר גרשון סג"ל ברנדס.
C 219, שנת 1702 — מו"ה אליה לאנד-סופר בן מהר"ר קארפל בומסלא. אשתו גוטל בת מו"ה בצלאל סג"ל ברנדס זצ"ל.
L 696, שנת 1703 — צורבא מרבנן מהר"ר גרשון בן החסיד מהר"ר שמואל סג"ל ברנדס, דיין ביה"ד הגדול ז"ל.
D 474, שנת 1711 — חיה המכונה קיקלה, בת כהר"ר יואל בונם ז"ל, אשת כהר"ר בצלאל ברנדס סג"ל.
ס' גל עד, מס' 32, שנת 1712 — מ"ו יונה בן מ"ה אליהו בומסלא.
E 696, שנת 1716 — יהודית בת כהר"ר וולף שפירא ז"ל, אשת כהר"ר נפתלי סג"ל ברנדס.
L 588, שנת 1718 — מוה"ר יעקב בן מוהר"ר גרשון סג"ל ברנדס זצ"ל.
N 616, שנת 1719 — הזקן כהר"ר בצלאל בן מוהר"ר שמעון סג"ל זצ"ל ברנדס.
L 991, שנת 1726 — הזקן כהר"ר נפתלי בן מו"ה גרשון ברנדס סג"ל ז"ל.
E 590, שנת 1743 — כהר"ר שמואל בן כהר"ר נפתלי סג"ל ברנדס.
N 620, שנת 1742 — ליבלה בת כהר"ר יואל סג"ל ז"ל ברנדס, אשת כהר"ר וולף י"צ הברן.
N 619, שנת 1749 — כהר"ר יואל בן כהר"ר בצלאל סג"ל זצ"ל.
N 507, שנת 1749 — שיינדל בת כהר"ר יואל סג"ל ברנדס ז"ל, אשת כהר"ר יעקב ר"י ווין י"צ.
N 491, שנת 1752 — מירל בת כהר"ר לייב ר' יעקב בומסלא ז"ל, אשת המנוח כהר"ר יואל סג"ל ז"ל ברנדס.
N 492, שנת 1770 — החכם מוהר"ר שמעון בן ר' לייב בן כהר"ר יואל סג"ל ברנדס ז"ל.

207

יום ה' ב' דשבועות שצ"ח ל"ק

הרבני' דריזל בת ה"ה מוהר"ר חיים כהן הי"ד אשת ה"ה מהר"ר ענזל דיין קיני' אעירה למען אזכירה: בצאת נשמת ההדורה: הצנועה החסידה היקר' לכל מצות שבעולם היתה נזהרה: צנועה כרבקה וכשרה: ... ונדבה באמונה ...

J. 167. הוק, מס' 4945, עמ' 245 — 20.5.1638.

לשם קביעת זמן הריגתו של רבי חיים כהן הובאו לעיל, מס' 108, נתונים אחדים על רבי ענזל טובאצ'ובסקי מתוך העתקות מספרי מועצת העיר פראג. ואלה בני-משפחתו, אשר מצבותיהם עומדות בבית-העלמין:

- B 383, שנת 1619 — הילד זעליג בן הר"ר יעקב ר' ענזלש.
J 174, שנת 1626 — מהר"ר ענזל דיין בן מהר"ר יוסף זצ"ל דאביטשוי.
B 270, שנת 1633 — פסל בת מו"ה ענזל דיין זצ"ל, אשת מו"ה משה י"צ.
H 23, שנת 1662 — פרומט בת מוהר"ר ענזל דיין זצ"ל, אשת כהר"ר ירוחם כ"ץ מלייפן.
L 440, שנת 1665 — דבורל בת כהר"ר שמחה כ"ץ וואלי זצ"ל, אשת הר"ר ענזל דאביטשוי י"צ.
E 953, שנת 1671 — הילד יוסף בן מו"ה יעקב ר' ענזל.
J 165, שנת 1691 — מוהר"ר יעקב דיין בן מוהר"ר ענזל דיין מדאביטשוי זצ"ל.
H 54, שנת 1695 — הבחור כהר"ר חיים בן מוהר"ר ענזל בן מוהר"ר יעקב ר' ענזלש.
C 1243, שנת 1702 — פרומט בת מו"ה שמחה בומסלא ז"ל, אשת מהר"ר ענזל דאביטשוי.
J 175, שנת 1716 — כהר"ר ענזל בן כהר"ר אברהם בן מוהר"ר יעקב זצ"ל בן מוהר"ר ענזל מדאביטשוי.
J 163, שנת 1728 — הזקן מוהר"ר ענזל מלמד תינוקות, בן מו"ה יעקב ר' ענזל דאביטשוי דיין זצ"ל.
J 164, שנת 1730 — הזקן מוהר"ר אברהם בן מו"ה יעקב ר' ענזלש דיין ז"ל.
J 156, שנת 1730 — הצעיר בנדיט בן מוהר"ר אברהם ר"י ר' ענזלש ז"ל. — שנת 1743 — בלימלא בת ר' אהרן גרברש ז"ל, אשת מוהר"ר אברהם ר' יעקב ר' ענזלש ז"ל.
J 155, שנת 1737 — כהר"ר יואל בן כהר"ר ענזל ר' אברהם ר' ענזלש ז"ל.
B 601, שנת 1739 — פסל בת הר"ר יעקב ענזלש, אשת ר' אהרן וואלי.

208

ביום ב' ער"ח ניסן שצ"ט

ויאסף אל עמו: וסגר את יום: ויגוע וימת: היקר והנעלה

כהר"ר אברהם בן הראש והקצין כהר"ר יעקב בת שבע זצ"ל

אבל יחיד עשו לבשו שחורים: ברמה נשמע קול בכי תמרורים: * רבו יללה זקנים עם נערים: הלילו זה ליום גדלו שברים: מפני גויעתו תבכה נפשי במסתרים: בעצם תמו מת מות ישרים: * נדיב נדיבות יעץ ושלם נדרים: הלא בתום לבבו יהלך במישרים: * רץ כצבי: בעבודת יוצר הרים: * יועץ פלא: נודע שמו בשערים: עולה כולה כליל אי' מורי' והורי': קול יליל והלל בשדה כנורים: בנפול עטרת ראשינו: פאר כתרים: